

TERCIÁŘSKÉ LISTY

říjen 2018

Zpravodaj MBS SFRŽ Plzeň
(Jen pro vnitřní potřebu MBS.)

Slavnost svatého Františka

4. 10. 2018 u PMN

Spolu s dominikány, letos navíc s večerem chval po agapé.

Před mší svatou jsme se společně pomodlili růženec, při mši svaté přítomní terciáři obnovili své profesní sliby. Po bohatém občerstvení ve farním sále (Pán Bůh zaplať všem, kteří agapé zajišťovali.) jsme se opět přemístili do ztemnělého kostela, kde nás čekala adorace spojená s chválami a v závěru jsme se společně pomodlili nešpory.

Vašek Pták řekl při zpáteční cestě Lubošovi, že to byla nejhezčí slavnost svatého Františka. Díky všem, zvláště bratrům a farníkům ze Severního předměstí a dominikánské rodině.

Na slavnosti měla také premiéru zjednodušená kopie našeho historického praporu vytvořená sestrou Anežkou Alenou Vadlejchovou. (ajš)

Mše pro Jiřinku

Ve čtvrtek 27. 9. 2018 v 16.00 hodin se v kapli Maxmiliána Kolbe v Meditační zahradě v Plzni konala děkonná mše svatá za dar života sestry MUDr. Benigny Jiřiny Křížkové, OFS, k 93. výročí jejího narození. Mši sloužil Msgr. Emil Soukup. Největším dárkem potěšil Jiřinku bratr Karel, zazpíval jí žalm a pak ji zvedl do náručí, aby jí „oplatil“ to, jak kdysi ona chovala jeho, když byl ještě malý chlapec. Po mši nás čekalo občerstvení před kaplí, hezké popovídání a na závěr modlitba nešpor. (ajš)

Trochu jiný tranzitus sv. Františka

Ne každému se podaří připomenout si přechod svatého Františka z pozemské pouti na věčnost v kostele. Na Roudné v kostele Všech svatých se tato událost připomíná pravidelně 3. října, v den smrti svatého Františka.

Lukáš mi zavolal toho dne odpoledne. V účasti na obřadu v kostele Všech svatých mu brání schody, tam se nedostane. Přijel by k nám. Rád by prožil tranzitus u nás doma. Nebyla jsem proti.

Připravila jsem fotografii Františkova hábitu z La Verny a jeho nejznámější obraz od Giovanniho Cimabueho z baziliky sv. Františka v Assisi. Kolem obrázků jsem zapálila svíčky. Když se setmělo, připadalo nám, že jsme součástí této památky. Četli jsme VIII. kapitolu Tomáše z Celana Co František činil a říkal při své blažené smrti. V tichosti jsme se pak chvíli modlili. Byl to nezapomenutelný zážitek.

Svatý Františku, stigmatizovaný na La Verně, přimlouvej se za nás. (jap)

Formační seminář v Brně a návštěva u MBS ve Šternberku

Ve dnech 12. 10. - 13. 10. 2018 proběhl národní formační seminář Sekulárního františkánského řádu pro místní bratrská společenství v ČR. Účastnilo se ho 58 zástupců vyslaných z 30 místních společenství. Za naši diecézi se účastnil z MBS Plzeň Luboš, z blízkého Sokolova Anička a z Příbrami Markéta.

Seminář byl zaměřen na Lectio divina, čtení Písma jako setkávání s Kristem. Vedl jej kněz, františkán František Krozcek, kapucín a národní duchovní asistent.

Seminář měl nádhernou bratrskou atmosféru. Společné sdílení našeho řádového života v MBS, společné modlitby, adorace a kontemplace.

Soukromě jsem ještě mohl pokračovat ve společenství řádu i další noc a den, při návštěvě bratrského společenství ve Šternberku. Sobotní večerní setkání a volební kapitulu jsme slavili v klášteře sester kapucínek ve Šternberku a neděli jsem strávil v rodině šternberského kostelníka a našeho řádového bratra.

26 bratrů a sester v místním společenství Šternberk pozdravuje všechny bratry a sestry v plzeňském společenství a přejí nám hojnost Božího požehnání a ochranu našeho zakladatele sv. Františka. *(flk)*

Úmysly

Svatého otce Františka pro rok 2018

svěřené celosvětové síti Modlitby s papežem (Apoštolátu modlitby)

Ríjen 2018

Evangelizační úmysl: Poslání zasvěcených osob – aby u mužů a žen zasvěcených Bohu **vzplálo misijní nadšení** a byli **nablízku chudým, vyhnancům a těm, kdo jsou umlčeni a nemají slovo.**

Národní úmysl: za takové **poznání Pána Ježíše**, které nám umožní plně se na něj spoléhat. (sv. Ži 23/22)

(papež František, Vatikán, 13. února 2017)

Lidé, kteří měnili svět

Martin a Jan, návrat milosti (20. 9. 2018)

a **Ignác a Terezie, do hlubin tajemství** (18. 10. 2018)

Mezi dvěma vydáními Terciářských listů jsme měli možnost zúčastnit se dvou přednášek **Martina Šimka** v jeho ročním cyklu Evangelického sboru v Přešticích nazvaném „Lidé, kteří měnili svět“, jež se konaly jako obvykle v přeštickém Kulturním a komunitním centru a jichž jsme se opět v hojném počtu zúčastnili.

Z poznámek:

Martin Luther a Jan Kalvín – dvě ikonické postavy světové reformace, jimž může při povrchním pohledu hrozit jisté odosobnění. Oba po sobě zanechali velké množství textů. Návaznost jejich myšlenek na husitství nebyla tak hluboká, spíše dozrála doba. Tehdy existovala různá reformní hnutí, sekty, byly ale potlačeny a žily v ilegalitě.

Martin Luther: „Člověk, který není ochoten pro něco zemřít, není hoden toho, aby žil.“

Byl nesmírně zásadovým člověkem, měl silnou vůli. Narodil se v německém městečku Eisleben, jeho otec byl původně havíř a měl velmi těžké živobytí. V Německu v té době přicházel ke slovu kapitalismus a měšťané si začínali svá města spravovat sami. Otec začal podnikat a byl úspěšný. Poslal Martina na studium práv. Měšťané měli rozporuplný vztah k Bohu, stáli v odporu proti církvi i šlechtě. Martin vystudoval v Erfurtu a Wittenbergu a stal se bakalářem. Při jedné pouti z Erfurtu domů za velké bouře přislíbil Bohu, že když přežije, zasvětil se mu. Vstoupil do řádu augustiniánů, s čímž jeho otec velmi nesouhlasil. Martin dosáhl kněžského svěcení, stal se z něj kazatel a vysokoškolský učitel. Vnímá rozpory v církvi a vidí, že prodej odpustků je zdrojem velkých příjmů. Chtěl být dokonalým mnichem, ale jak má zrát? Pár let si vše srovnával v hlavě. Jak být dokonalý? Pokud nejsem, pak jsem odsouzen a hřích mě oddaluje od Boha. Jedině Boží milost mě může zachránit. Luther byl velmi oťřesen příběhem žebračky, která dlouho šetřila drobáky na to, aby své na smrt nemocné dceři mohla koupit odpustek.

Historika o přibití tézí na vrata univerzity je asi smyšlená. Podobně jako Hus ani Luther si nepřál rozkol v církvi. V počátku Luther kritizuje odpustky. To vyvolalo prudkou reakci. Luther uvažuje dál – jsou-li odpustky k ničemu, co mě spasí? Dochází k hlubokému rozporu. Papežskou bulou byl označen za kacíře, on ale bulu spálil. Kurfiřt Fridrich III. Moudrý zinscenoval jeho únos na hrad Wartburg, kde rok tajně pracoval na překladu Bible do němčiny. Toho bylo velmi třeba, vždyť „Kristus také mluvil ke všem“. Lutherův překlad má pro Němce velký význam. V té době dochází k akcentování sociálních problémů v Německu. Měšťané i šlechta se nadále k chudým chovají velmi krutě. Šlechta krutost „měkčila“ různými tradicemi, ale u měšťanů platila jen vůle zaměstnavatele. Revolucí v duchovním světě se očekávala i revoluce ve světském životě a to vedlo ke vzniku německé selské války, mnohem méně organizované než u husitů. Spíše se jednalo o mstu, vzpouru, plenění, vypalování, očistu kostelů ... v čele s Tomášem Münzerem. Martin Luther se proti tomu postavil jako muž řádu. Nicméně s rozpadem Svaté říše římské začaly vznikat i lutheránské monarchie. Luther se snažil do konce svého života dát svému učení řád. Jeho základem je Augspurské vyznání víry. Martin Luther se později oženil a dožil vyčerpán ve svém rodném městě.

Česká stopa v díle Martina Luthera bývá přeceňována. Luther Husovo dílo původně neznal, až když byl označen za husitu, seznámil se s ním a pak se prohlásil za husitu. Mezi Jednotou bratrskou a luterány zůstal jen chladný vztah. Luterány dělila neukotvenost Jednoty, která neměla vlastní teologii, nepotřebovala kněze (kdo by je svétlil?), jednalo se o kontroverzní skupinu. Jednota bratrská měla blíže ke Kalvínovi.

Martin Luther byl skvělý a erudovaný kazatel. Jeho kázání byla nadčasová a mají výpověď i pro dnešek.

Jan Kalvín: „Jen pouhá podřízenost učení církve sotva může být nazývána vírou.“

Kalvín se vtěloval do „meče Božího“. Pocházel z francouzského měšťanského prostředí, z provinčního městečka Noyon v Pikardii, odkud odešel do Paříže. V té době francouzský král ovládal jen cca jednu třetinu současné Francie. Šlechta si vládla na svých panstvích hodně po svém, na jihu Francie se mluvilo okcitanštinou, jazykem odlišným od spisovné francouzštiny. V Paříži je Kalvín konfrontován s myšlenkami reformátorů. Odchází do Itálie, pak do Švýcarska, kde v té době působil reformní Ulrich Zwingli. Švýčari si vyvzdorovali vlastní stát a organizují si stát při vlastním těžkém životě. Šlechta neměla o Švýcarsko velký zájem, až přišla snaha ovládnout průmysky. Ale sedláci se ubránili, neboť znají horské prostředí. Vznikají kantony a federace (původně Spříseženstvo).

Do tohoto přichází Kalvín. Švýčari mají dobrou představu o tom, co se děje v Evropě. Aby získali peníze, dávají se najímat za žold do evropských armád. Později jsou organizovány náborů v kantonech. Švýčari byli coby žoldníci spolehliví a tvořili elitní jednotky, v nichž si vydělávali až trojnásobek žoldu než jiní. V 16. století při dobytí Říma 200 vojáků zachránilo papeže, to byl základ budoucí Švýcarské gardy. Za Francouzské revoluce jediní Švýčari chránili krále v Tuileries a byli přitom zmasakrováni.

Kalvín v Ženevě na žádost zpracovává své učení do díla Konstituce. Zabývá se předurčením. Bůh již rozhodl, kdo bude spasen a kdo zatracen. Podle úspěšnosti ve světě můžeme vysledovat Boží milost. Kalvín se stává duchovním autokratem Ženevy a žije zde až do své smrti. Jeho učení ve svém důsledku vedlo k nesnášenlivosti a upalování. Calvinisté bojují proti všemu, co navádí k hříchu (např. i divadlo, tanec), nosí černé oblečení. Naopak Luther miloval hudbu a bojoval proti obrazoborectví. Obě silné reformační větve, severní a jižní, se od sebe výrazně lišily. Jejich vznik měl fatální důsledky pro katolickou církev – nenávratně ztratila zhruba polovinu Evropy. Dochází ale i k vnitřní reformaci v katolické církvi a k rozvoji mysticismu. Nicméně církev – coby tělo Kristovo – se dokáže zotavit a dochází k vnitřní obrodě působením Ignáce z Loyoly a Terezie z Ávily.

Reakce na dotazy z publika: Kalvín byl hodně originální, konfrontační a nepřejímal od Luthera. Luther se rozkolem v církvi velmi trápil. @ Kalvín odmítá, že by nás skutek přiblížil k Bohu, ale pak se naopak zříká kdečeho, takže paradoxně začne dělat takové skutky, aby se zalíbil Bohu. @ Kalvín zakázal nosit šperky, a tak se švýcarští zlatníci přeorientovali na výrobu hodinek. @ Kalvínovo učení je přitažlivé pro podnikatele. @ Kalvínství se ve Francii projevilo u hugenotů, ve Falcu byl typickým kalvinistou „zimní král“ Fridrich Falcký, v Anglii a ve Skotsku ovlivnilo kalvínství puritány. Ti stáli i u zrození USA, když odešli z Anglie. @ Knihtisk radikálním způsobem podpořil šíření reformace, došlo k inflaci myšlenek.

Luther a Kalvín mají v bouřlivém 16. století svůj protipól v Ignáci z Loyoly a Terezii z Ávily. Jedná se o přelomovou dobu odchodu středověku a příchodu novověku, církev zažívá bouřlivé proměny. K oběma obrácením dochází v jižní Evropě, na půdě Španělska (i když přesněji Ignác byl Bask). Lidé zde mají jiný temperament, než na jaký jsme zvyklí zde. Španělsko bylo silně katolické a církev s reformací zažívá silné zemětřesení. V takových časech si Bůh povolává lidi, kteří církvi nastavují zrcadlo a

nakonec ji obnovují. Ignác i Terezie přinášejí požehnání Evropě a Ignác prostřednictvím misí celému světu. Oproti racionalitě je přínosem i ponor do tajemství a mystiky.

Ignác z Loyoly: „Poslušnost je dcerou svobody.“
Absolutní svoboda je při ztotožnění s bohem.

Ignácovým rodištěm je městečko Aréval v Baskicku, pocházel ze šlechtické, zbožné a velmi početné rodiny, Ignác byl posledním ze 13 dětí. Muži jeho rodiny sloužili kastilským králům, kteří bojovali s dynastií aragonskou a navarrskou. Arévalský palác stále stojí v krásném a poklidném vesnickém prostředí. Ignác sloužil jako páže na vévodském dvoře. Luxusní a frivolní dvorské prostředí velmi zatížilo jeho svědomí. Někteří členové jeho rodiny se dali také na duchovní dráhu. Jeden z Ignácových bratrů byl knězem, ale zanechal po sobě několik nemanželských dětí. Ignácova matka a sestry byly však velice zbožné. Ignác chtěl sloužit králi jako rytíř a zúčastnil se boje mezi Kastilií a

Francií, byl při velkých bojích v Pamploně (hlavní město Navarry). Udatně bojoval, ale byl těžce zraněn (po zásahu nohy dělovou koulí). Francouzi ho šlechtně ošetřili a vrátili do Arévalu. Následovala dlouhá rekonvalescence, při níž Ignác zažívá hlubokou vnitřní krizi. Chce být rytířem, ale netouží již po boji pro krále. Sestra mu dala ke čtení životy svatých a život Kristův. U Ignáce nastalo prozření, a ač s tím jeho rodina nesouhlasí, odvrhuje svůj předchozí život. Tajně odchází z domova a jako bosý poutník vykoná cestu do Svaté země. Svoji pout' začíná v klášteře v Montserratu. Ignác hledá Boží dotek, živí se žebrotou a medituje. Dochází k tomu, že může zůstat rytířem a sloužit Králi králů. Žije asketicky a složí věčné sliby do rukou samotného Krista. Později pohlíží na toto své jednání jako na zbrklé a hloupé. Bůh po něm nežádal, aby si zničil zdraví kvůli askezi. Ignácova pout' pokračuje do Barcelony, kde se – oblečen do hrubého pytle - nalodí a pluje do Itálie a pak do míst, kudy putoval Ježíš Kristus. Po návratu je zklamán stavem církve a Římem. Dostává se do hledáčku inkvizice. Říká se mu „šlechtic v pytlí“. Často káže. Rodina a přátelé mu průběžně pomáhají s živobytím, postupně si toho jeho bližní považují, byla to pro ně čest.

Ignác cítí, že si ho Bůh volá, a odchází do Paříže na teologická studia. Zakládá Tovaryšstvo Ježíšovo a skládají slib papeži, jemuž se dávají k dispozici. Chtějí být kazateli v první linii, kázat je třeba všude. Ne všichni papežové v té době byli vzory ctností, ale Ignác tvrdě dodržoval poslušnost papeži. V knize Schody k Bohu dává bratřím několik nástrojů, v knihách Duchovní boj a Duchovní cvičení přináší inspiraci křesťanům. Ignác má touhu „obejmout celý svět“. Na něj navazuje František Xaverský, vydává se do Japonska po důkladné přípravě (naučí se i jazyk). Následují jezuitské misie i do Ameriky. Později se řád stal předmětem politických pletich, je zrušen a později zase obnoven. Ignác zastával názor nebojovat, ale přesvědčit. Chtěl umožňovat vzdělání nadaným dětem zdarma.

V té době probíhala kolonizace světa, i v duchu Kalvínova učení a nadřazenosti Evropanů, ale jezuité, františkáni a dominikáni se tomuto trendu postavili. Ignác stanovuje nový typ mnicha – bojuje mečem ducha.

Terezie z Ávily: „Sám Bůh stačil“

Většinu života strávila Terezie v klauzuře, ale byla mimořádně literárně plodná. Zanechala tisíce dopisů, z nichž prýští zanícenost Bohem a moudrost.

Ávila je opevněné město v klínu hor. Karmelitský řád, do něhož Terezie vstoupila, byl žebravý řád z doby křížových válek, založili ho poustevníci z hory Karmel (tajuplná hora, místo zázraků a působení proroka Eliáše), kteří tam žili odloučeně od světa. Po vítězství muslimů odcházejí nejdříve na Kypr, pak dále do Evropy, do Španělska. Karmelitáni nosí hnědobílý hábit a mají tři řády.

Ve Španělsku se stávají populárními, dostávají dary, kláštery se staly „luxusními penzionáty“ a vzdalovaly se od církve.

Terezie přes zdráhání rodičů vstupuje do řádu v Ávile, záhy na dlouho záhadně onemocněla, je upoutána na lůžko, vícekrát je na pokraji smrti a tehdy se výrazně proměnila. Má divokou touhu následovat Boha. Měla vidění anděla, který ji probodl ohnivým šípem, a v ten okamžik se setkala s Bohem. V ten čas si uvědomuje, jak moc je život v klášteře vzdálen životu Kristovu.

Instituce se setkává s nastaveným zrcadlem, slovo reforma má nebezpečný nádech. Představení klášterů ji zprvu odmítají. Terezie bojuje sama a je označena za posedlou. Pomohl jí až Petr z Alkantary, františkánský poustevník, později svatořečený. Celý život strávil na cestách, kázal, spal jednu hodinu denně, nežebral, jedl, jen co dostal, a byl zcela oddán Bohu. Přišel v době procesu s Terezíí a požádal o rozhovor s ní. Když vyšel, obvinil soudce z pokrytectví a proces byl zastaven.

Terezie si vyžádala založení malého kláštera podle svých pravidel. Byly s ní 4 sestry a zpovědníkem byl (svatý) Jan od Kříže. Dochází k rozštěpení karmelitánů, novými jsou bosí karmelitáni.

Terezie potom putuje po mnoha klášterech a vede bohatou korespondenci, píše knihy Hlad duše a vlastní životopis, reaguje písemně na různé záležitosti. Tehdy přichází Tridentický koncil, který obnovuje církev a potvrzuje i Tereziino učení. Terezie tvrdila, že ráj máme uvnitř sebe – promítala si do sebe nádherné krajiny Španělska. Úchvatné jsou její dopisy z časů její životní krize. Uprostřed jejího života, v době, kdy kláštery byly v rozkvětu, zemřel v Římě nuncius, jenž nad její činností držel ochrannou ruku. Následovala protiakce „obutých“ karmelitánů, došlo k obléhání klášterů, zatýkání (i Jan od Kříže byl uvězněn a zbičován). Terezie ve skrytu píše mnoho dopisů na různé strany, udržuje si rovnováhu a nezoufá. Nepřátelé poslali pomlouvačné listy do Říma, ale jeden významný přítel, šlechtic, přišel do Říma ji hájit. Vatikánští prozřeli a ověřili si skutečnost. Boj po dvou letech ustal.

Terezie utrpěla při nedostatku světla na schodišti bolestivý úraz, zlomeninu ruky.

Oba – Terezie i Ignác – zemřeli brzy, asi i na následky akeze, ale přinesli mnoho pozitivního. Misie jezuitů, františkánů a dominikánů přinášely evangelium do celého světa. Mniši se stavěli na stranu domorodců a bojovali proti otrokářství. (ajš)

Náš kalendář

1. 11. Modlíme se (se sv. Antonínem) – 17.00: společná modlitba v kapli; pak ve farním sále rozjímavá četba z františkánských pramenů (Tomáš z Celana:

První život a podivuhodné činy svatého Františka z Assisi - První životopis (1229) - I. kniha; XXV. – XXX. kapitola) a debata k četbě; provází sestra Františka Pavla Ženišková

8. 11. Pomáháme (se sv. Anežkou) – 16.30: formace s Anežkou Janou Pachnerovou (Domeček bratří františkánů, Komenského 17, Plzeň); / 17.00 – návštěva někoho ze (starších) sester / bratří – dle domluvy

15. 11. Setkáváme se (se sv. Františkem) - 15.30: příprava agapé ve farním sále; 16.00: adorace v kostele NPM, 16.30: mše svatá v kostele NPM, 17.00: setkání společenství ve farním sále (nešpory, organizační záležitosti, formace, agapé ...)

22. 11. Sdílíme se (se sv. Klárou) – v duchu ekumeny – společná účast na přednášce Martina Šimka z Evangelického sboru v Přešticích „**Jan a Filip – láska v akci** aneb Život jako bohoslužba“ (Jan Ámos Komenský a Filip Neri) v rámci cyklu „Lidé, kteří měnili svět“ v Kulturním a komunitním centru v Přešticích, Masarykovo náměstí 311; odjezd z Plzně auty v 17.15 hod. z autobusové zastávky směr Klatovy naproti konečné tramvaje č. 4 – Bory (nutno se předem telefonicky domluvit)

29. 11. Modlíme se (se sv. Antonínem) – 17.00: společná modlitba v kapli; pak ve farním sále rozjímavá četba z františkánských pramenů (Tomáš z Celana: První život a podivuhodné činy svatého Františka z Assisi - První životopis (1229) - II. kniha; I. – V. kapitola) a debata k četbě; provází bratr Antonín Jaroslav Šedivý

Pozn.: někdy může dojít k dílčím změnám. Kdo z vás se neúčastní aktivit MBS pravidelně každý čtvrtek, raději si prosím ověřte na telefonu 607 607 511, že je vše podle plánu. Děkujeme.

SLAVÍME v říjnu a listopadu 2018

Profese:

Antonie Jana Vlnářová (6. 10. 1972); Františka Věra Lodrová a Antonie Libuše Světlíková (18. 10. 1993) – **25 let**; František Václav Pták (3. 11. 1952)

Narozeniny:

Jan Nepomuk Svoboda (20. 10. 1953) – **65 let**; Zdislava Anežka Anna Karpíšková (4. 11. 1950); Anežka Jana Pachnerová (23. 11. 1959); Glorie Stanislava Chadimová (26. 11. 1961); Blažena Klečatská (28. 11. 1934)

Přejeme hojnost Božího požehnání!

Redakční rada:

František Karel Ženišek, František Luboš Kolafa, Ludvík Milan Kučera, Anežka Jana Pachnerová, Antonín Jaroslav Šedivý.

<http://www.mbssfrplzen.estranky.cz/>

<https://www.facebook.com/mbsplzen>

